

תורה תבלין

A Torah Tavlin Publication
34 Mariner Way Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת תרומה

Shabbos Parshas Terumah

ג' אדר ראשון תשס"ה - February 12, 2005

הדלקת נרות שבת - 5:08	(Monsey, NY)	מנחה גדולה / שבת - 12:41
שקיעה של ערב שבת - 5:26	~~~~~	שקיעה של יום השבת - 5:27
זמן קריאת שמע/מ"א - 8:57	~~~~~	צאת הכוכבים / מעריב - 6:17
זמן קריאת שמע/הגר"א - 9:33	~~~~~	צה"כ / לשיטת רבינו תם - 6:39

מדעת עליון

ואיתא במדרש וז"ל מה התורה קדומה לכל, כך במעשה המשכן הקדים הארון לכל הכלים עכ"ל. כלומר, שהקדים את הארון המרמז לתורה, לכל הכלים המרמזים על עבודת ה' וגמילות חסדים. וזהו מה שכתב בקרא "ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו" - דכמו שעליך לעשות תחילה את ארון הקודש ואח"כ לעשות את שאר הכלים, אי"כ "וכן תעשו" - לדורות עולם, לתת דין קדימה ללימוד התורה והחזקתה.

ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים. עשר אמות אורך הקרש ואמה וחצי האמה רוחב וגו' (כו-טו) פרש"י בשם הגמ' (סוכה מה:) שיהא אורך הקרשים זקוף למעלה בקירות המשכן, ולא תעשה הכתלים בקרשים שוכבים להיות רוחב הקרשים לגובה הכתלים קרש על קרש עכ"ל.

והנה מבאר האדמו"ר הרה"ק מו"ר אלימלך מליזענסק זצ"ל, בס' נועם אלימלך, באופן רמז הבא: אותיות "קרח" הוא גם אותיות "שקר", ויש לנו ללמוד מזה שעל האדם לשבר את עצמו ממתד השקר עד

ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו וגו' (כה-ט)

פרש"י וכן תעשו לדורות. אם יאבד אחד מן הכלים או כשתעשו לי בית עולמים כגון שולחנות ומנורות וכיורות ומכונות שעשה שלמה, כתבנית אלו תעשו אותם עכ"ל. וצריך להבין היטב דברי רש"י.

ומפרש הגמ"ר עקיבא סופר זצ"ל, בס' דעת סופר, עפ"י מה שאמרו חז"ל (פאה א-א) אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקורן קיימת לו לעולם הבא. ואלו הן: כיבוד אב ואם, וגמילות חסדים, והשכמת בית המדרש ותלמוד תורה כנגד כולם ע"כ. דהיינו, שמצוה הראשונה במעלה היא לימוד והחזקת התורה, ודבר זה עולה יותר משאר כל המצוות. וכמו כן אמרו חז"ל בירושלמי (חגיגה ז) אם ראית עיירות נתלשות ממקומן בארץ ישראל, דע שלא החזיקו בשכר סופרים ומשנים עי"ש. כי בראש וראשון יש לדאוג עבור לימוד והחזקת התורה, ולעשיית פעלים למען הרמת קרן התורה יש משפט קדימה לכל דבר.

ודבר זה נוכל ללמוד מהמשכן, שתחילה צוה הקב"ה לעשות את הארון שבו הלוחות, ואח"כ את שאר הכלים.

A SERIES IN HILCHOS SHABBOS

KIDDUSH: SANCTIFYING THE SHABBOS (3)

There are three customs that are practiced regarding with which words to begin *Kiddush*. 1) Some start with the words "יום הששי ויכולו השמים", and although in the *Torah* these first two words are found at the end of a *posuk*, nevertheless many begin with them since the first letter of each word is an acronym of the Name of *Hashem* (1). 2) Others begin earlier in the same *posuk* with the words, "וייהי ערב ויהי בקר", This, too, poses a problem since we generally do not break up a *posuk* by starting in the middle, however, the **Chasam Sofer** (2) holds that it is permitted. 3) A third custom (3) is to recite the entire *posuk* (4), "יירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד ויהי ערב ויהי בקר". In either case, one should pause between the words "והששי" and "ויכולו" to show that they are part of separate *posukim* with differing concepts (5).

While reciting *Kiddush* over wine, the *challos* and bread should be covered. Some are even more stringent and insist on covering all *mezonos* foods that will be eaten after *Kiddush* (6).

Validating the Kiddush by eating a meal

The *gemara* (7) cites a rule: "אין קידוש אלא במקום" "אין קידוש אלא במקום" *Kiddush* must be accompanied by a meal. It is preferable to start the meal (wash or eat *mezonos*) immediately after *Kiddush* (8). Certainly no prolonged

(1) רמ"א רע"א: (2) שו"ת חתם סופר או"ח י' (3) ערוך השולחן רע"א: (4) בראשית א:לא (5) סידור יעב"ץ (6) קיצור שו"ע נה: (7) פסחים קא. (8) או"ח רע"ג: (9) שמירת שבת כהלכתה נד (נד) (10) או"ח רע"ג: (11) קצות השולחן פ"א (12) משנה ברורה רע"ג: (13) או"ח רע"ג: (14) one is יוצא with a 1/2 volume of bread בדיעבד

הוא היה אומר.....

The Author of *Sefer Alay Shur* writes:

"Who can tell what is healthier and more conducive for the greater growth of a child: nutritious food or the expressions of love that are shown to him. For a child who lacks friendly smiles is like a plant denied sunlight."

The *Vizhnitzer Rebbe*, R' Chaim Hagar ZT"l (Imrei Chaim) would say:

"The *posuk* states: 'לחם פנים לפני תמיד'. When does one's eating - his "*lechem*" - have a "*ponim*" - an acceptability and fulfillment? When he does it לפני תמיד - when he is continuously aware of *Hashem's* presence in front of him at all times."

A Great Statesman would say:

"No arsenal, or weapon in the arsenals of the world, is so formidable as the will and moral courage of free men."

תהא נשמתה צרורה בצרור החיים. ע"ה CHAVI FREILICH

TORAH TAVLIN IS AVAILABLE FREE OF CHARGE! RECEIVE IT TODAY FOR YOUR SHUL OR YESHIVA, OR HAVE IT E-MAILED TO YOU DIRECTLY. PLEASE CALL 845-821-6200, OR SEND AN E-MAIL TO TORAHTAVLIN@YAHOO.COM.

incident that had taken place with R' Shraga Feivel some years earlier, and the way in which he had flatly refused such ill-earned money. Upon hearing the attitude of this true *Torah* personality, they were dissuaded from bringing their intention to fruition.

TORAH GEMS

ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועצים וגוי' (א-י)
Rabbeinu Bechaye makes a remarkable observation: "*From among all the donations to the Mishkan, we do not find a gift of silk. Since silk is extracted from the inside of the silkworm, it is not טהור and kosher for use in the Sanctuary.* תולעת שני - Scarlet wool, on the other hand, which was permitted in the Mishkan, is not a byproduct of the actual insect, but rather is formed in the cocoon that surrounds the worm." A famous question is raised based on these words: If silk is deemed to be טמא - impure, and forbidden from use in the Mishkan, why is it that we make use of silk and silken materials in a host of articles found in many synagogues. For example, the cloth covering the *amud* and *bima*, the "*gartel*" that is used to tie up the *Sefer Torah*, and the פרכת over the *Aron Kodesh* - in many *shuls* these items are made from silk. How are we permitted to use this material in so holy a place if it is in fact, an impure material?

R' Avrohom Teomim ZT"Ł explains: Silk produced from a silkworm is no worse than honey that is manufactured by a honeybee, or milk that is milked from a cow. In these cases, the *gemara* (בכורות ז) tells us that these products are not considered "דבר הבא מטמא" - "*Something that comes (directly) from an impure source,*" which would render it טמא as well, but rather ממין "ממין" (מלשון מין) - "*From a type of impurity,*" and is permitted for use. Silk is no different in this respect and would be deemed הטמא "ממין הטמא" although it is not actually *tamei* itself.

Now, in the *Mishkan*, even this lower level of טומאה was not admissible for use due to the awesome confluence of holiness and spirituality. However, in a *shul*, it is permissible due to the Rabbinic dictum, "We may not learn מצוה - צורכי מצוה."

mitzvah need, from צורכי גבוה - Heavenly need."

ועשית מנורת זהב טהור וכו' (כה-לא)

The *Medrash* in *Parshas Beraishis* begins by quoting the *posuk* in *Tehillim*, "פתח דברך יאיר" (קייט-קל) - "*The opening of Your words give light.*" The holy **Gaon, R' Eliyohu of Vilna ZT"L**, in **Divrei Eliyohu**, explains that this *posuk* is a reference to the opening words of each of the five *seforim* of the *Torah*, and these five opening *posukim* are all reflecting, בדרך רמז - *in a hidden manner*, on the *Menorah*, which illuminated and shined light in the *Mishkan*.

The first *posuk* in *Sefer Beraishis* - "בראשית" - contains seven words, which is an allusion to the seven branches of the *Menorah*. The first *posuk* in *Sefer Shemos* - "ויאלה שמות בני ישראל וכו'" - consists of eleven words. These words correspond to the eleven *Knobs*, of the *Menorah*. The first *posuk* in *Sefer Vayikrah* - "ויקרא אל משה וכו'" - has nine words, which represent the nine *Flowers*. The first *posuk* in *Sefer Bamidbar* - "וידבר ה' אל משה במדבר סיני וכו'" - with the כולל, contains a total of eighteen words, and this is an allusion to the height of the *Menorah* which was eighteen טפחים high. The first *posuk* of *Sefer Devorim* - "אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל וכו'" - consists of twenty-two words. This is a direct reference to the 22 *(Silver) cups* - גביעים (Silver).

This is the meaning of the *posuk*, "*The opening of Your words give light*" - The opening words of each of the חמשה חומשי תורה, the five סדרים - *Orders*, of the *Torah*, all correspond to the *Menorah* and its different adornments, which was the true source of Divine illumination all throughout the sojourn of בני ישראל in the desert.

והיינו "עשר אמות אורך הקרש" - דהיינו בדבר שאין סוף, שהוא דבר רוחני שאין לו סוף ונקרא "אורך", יך שתעבוד באמות שלימות בכל עשר עולמות. אבל אמה וחצי האמה רוחב הקרש" - היינו בדבר גשמי יש לו סוף ונקרא "רוחב", תראה שתעשה באמות צאים ולא בכל גופו ושלימותו, דבשעת שהאדם אוכל עושה שאר דבר גשמי, יזהר בעצמו שיעשה בחצאים א ימלא תאותו בשלימות.

תכלית' ולחזק את עצמו במדה הפוך משקר. וכמו כן צריך האדם לעשות עצמו כ"קרש" למשכן ממש, דהיינו שיהיה מרכבה לשכינה.

ובאופן הנ"ל יש להבין משכתי 'ע"עשר אמות ארך הקרש". ר"ל, דבר שהוא ארוך אף שהוא דבר שאין לו סוף, יכול לקרות לו בשם "אורך". משא"כ "רוחב" הוא דבר שיש לו סוף וצריך לידע כמה הוא רחב.

מעשה אבות... סימן לבנים

ועשו ארון עצי שטים וצפית אותו זהב טהור מבית ומחוץ תצפנו וכו' (כה-י,יא)

When the saintly *gaon* and *tzaddik* **R' Elchanan Wasserman ZT"LYH"D** was in the United States to raise funds for his *yeshiva* in Baranovitch which was in desperate financial straits, the following incident occurred. A lady who was a relative of the family where R' Elchanan was staying decided that she wanted to help this great Rabbi in his mission. Personally, she didn't have the capability to fully underwrite the entire sum of money needed, so she instead arranged a ball on behalf of the Baranovitch Yeshiva without consulting R' Elchanan beforehand. Tickets were printed and all arrangements were in hand.

Some days before the ball was to take place, one of the organizers visited R' Elchanan bringing with him all the tickets that had been printed so that R' Elchanan should bless the tickets. With this he hoped to guarantee that the sale of the tickets and the ball itself would be a success.

The *Rosh Yeshiva* obviously didn't speak English and was unfamiliar with many American cultural practices. Upon hearing the word "ball" R' Elchanan inquired, "What is a ball?" to which the answer was given that it is a leisurely get-together that included mixed dancing, light entertainment and refreshments. On hearing the response, a shocked R' Elchanan took the tickets that were lying on the table and started tearing them up one by one until they were all torn to shreds. While tearing them he kept saying to himself with bewilderment, "Can *Torah* be built with such money?"

A short time later the lady who had arranged the ball and had printed the tickets came to R' Elchanan in a state of distress. She tried to explain to him how much money could have been raised had the tickets not been destroyed. To this R' Elchanan responded once again, "Even if the ball would have raised a sizable amount of money, can *Torah* be built or sustained from such money?"

A similar event took place with another of the great personages of *Klal Yisroel*. One day an individual presented a check of \$2000 to **R' Shruga Feivel Mendlowitz ZT"L** for his *yeshiva*. In those days, this was an enormous sum of money, and sufficient to clear all the debts of *Yeshiva Torah Vodaas*. He gladly accepted the money and immediately paid off all the outstanding money owed by his *yeshiva*. On the very next day, R' Shruga Feivel heard that all the money had been raised from a theater party. He immediately borrowed \$2000 and returned the entire sum of money to the person who had presented it to him. He explained that he could not accept it since, "*Yeshivos* are not built on theater parties!"

R' Shraga Feivel's words had an even longer lasting effect. When the Bnos National Council was short of funds, they too, considered raising the badly needed funds by putting on a theater party. **Reb Elimelech Tress Z"L**, one of the great *askanim* in American Jewish history, informed the council of the